

RECENSION

Paula Beer och Pierre Niney i *Frantz*. Distr: Folkets Bio AB

Frantz

Frantz

Originaltitel: **Frantz**

Svensk titel: **Frantz**

Regi: **François Ozon**

Producent: **Eric Altmayer, Nicolas Altmayer, Stefan Arndt, Uwe Schott**

Manus: **François Ozon**

Foto: **Pascal Marti**

Medverkande: **Pierre Niney, Paula Beer, Cyrielle Clair, Anton von Lucke, Johann von Bülow, Marie Gruber, Ernst Stötzner, Alice de Lencquesaing m fl**

Land: **France, Germany, 2016**

Längd: **1 tim 53 min**

Distributör: **Edge Entertainment**

Den produktive franske regissören François Ozon har under sin tjugoåriga långfilmskarriär visat en exceptionell spännvidd. Från vibrerande och suggestiva *Under sanden* och *Swimming Pool*, via de lågmålt mänskliga och intima *Tiden som finns kvar* och *Kärlek tur & retur*, till den olidligt uppskruvade *8 kvinnor* där hela den franska kvinnliga skådespelarelliten larmar och gör sig till.

Med *Frantz*, väcker Ozon liv i Ernst Lubitch antikrigsmelodram *Broken Lullaby* från 1932. Uppdaterad i samma svartvitgråskala som Michael Hanekes *Det vita bandet* som utspelade sig i en nordtysk by precis innan det första världskriget. I *Frantz* befinner vi oss inledningsvis i tyska Quedlingburg 1919, där förödmjukade tyskar försöker läka sina kollektiva sår efter att en hel generation decimerats i det 'stora kriget', som det kallades innan det fick konkurrens av ytterligare ett. En av de stupade, Frantz, sörjs av sina föräldrar, paret Hoffmeister och fästmön Anna, som bor kvar tillsammans med dem. Universitetsstudierna har hon lagt på hyllan för att svartklädd, dagligen besöka kyrkogården och hänge sig åt minnen

När en okänd yngling dyker upp vid Frantz grav med tårfull blick, mondän mustasch och färsk blomma blir Anna nyfiken.

Främlingen, en musikaliskt begåvad fransman som påstår sig ha varit god vän med Frantz, får även svärföräldrarna att bli betagna trots att de i grunden anser att varje fransman är deras sons mördare. Sanningen är som bekant krigets första offer, och här modifieras den på ett personligt plan i tappra försök till försoning, läkande och drivkraft att leva vidare.

Medan frågorna hopar sig kring vilken slags relation männen egentligen hade, den eteriske Adriens sorg över Frantz verkar botenlös, uppstår komplicerade känslor mellan Anna och fransosen. Å andra sidan präglas stämningen i de bägge forna fiendelägren av furios nationalism, såväl hos byns nationalhymnskrålande ölstinna tyskar som hos de marseljässkrånande rödvinsbrusiga fransmän som vi möter senare när berättelsen tar talet till Paris.

Miljöerna, regnvåta kullerstensgränder, bergiga landskap, soldränkta vasskantade insjöar och boaserade rustika interiörer är oklanderligt fotograferade av Pascal Marti. Ljudarbetet krispigt förstärkt. Den svartvita paletten som dominerar övergår effektivt i färg i tillbakablickar och i särskilt emotionella ögonblick. Som när Adrien och Frantz insuper konst på Louvren eller flirtar med flickor, och kanske varandra. Det makliga tempot inger känslan av att befinna sig i en bilderbok där vi själva får ge innebörd åt de många porträtten av ansikten förlorade i något outgrundligt som de själva inte förmår uttrycka. Men Ozon har ingen Charlotte Rampling att förlita sig på här.

Filmisk stramhet kan vara en lisa för men här tangerar den oklanderliga inramningen att ge en distanseringseffekt. Ozon, som brukar hålla greppet om mystiken, lyckas inte riktigt få slutet så omvälvande som man först invaggas att tro. Men uppriktigt sagt har jag inget emot i att låta klassisk symfoni-insvept, bitterljuv romantik, melankoli, och sentimentalitet, svepa över mig i en hederlig gammal bioupplevelse.

Och inte bara för en övertygad pacifist så blir Frantz fars påpekande, att det är fäder som skickar ut sina söner att bli kanonmat, extra laddat nu när Sverige flaggar för allmän värnplikt. Idén om den europeiska unionen som ett fredsprojekt ter sig som alltmer aktuell och viktig.

Louise Lagerström

FILMRUTAN